

Riccardi: “Els màrtirs no poden adscriure’s a cap opció política”

Ds, 12/10/2013 per Catalunya Religió

(Jordi Llisterra - CR/Tarragona) “Cada historia de martiri està associada a un context polític, no es produeix en el buit. Per això pot ser instrumentalitzat”. És la reflexió d’**Andrea Riccardi**, exministre italià i fundador de la comunitat de San’Egidio que aquest divendres va obrir amb una conferència els actes de [beatificació a Tarragona](#).

Riccardi va emmarcar les beatificacions de diumenge en el context del segle XX, segle de màrtirs a tot el món, amb milions de morts perseguits per la seva fe. Des del genocidi armeni o les dictadures comunistes, a l’assassinat de monsenyor Romero dels monjos trapencs d’Argèlia. És la història d’uns morts que com sovint passa a Europa “podem deixar en l’oblit o aixafar-los en context polític” enlloc de “mostrar la originalitat de seva història davant de l’odi”.

Per Riccardi, l’historiador que més ha estudiat les persecucions religioses al segle XX, aquest problema ha estat més evident a Espanya, “per la seva instrumentalització política, tot i que ara s’ha avançat molt”. I va posar com exemple d’una lectura creient la que ja va fer el 1937 el cardenal exiliat de Tarragona: “**Vidal i Barraquer** va saber parlar dels màrtirs enmig de la tragèdia amb intel·ligència espiritual. Perquè ell va viure el martiri de l’exili, i el de companys seus com el seu auxiliar, el bisbe Manuel Borràs”.

Vidal i Barraquer va veure que “els màrtirs de l’Església no poden adscriure’s a cap opció política, i per això no va voler signar la pastoral col·lectiva” de suport a l’alçament militar. Alhora, Riccardi va remarcar que “els màrtirs no demanen venjança”, sinó el que demanava el cardenal tarragoní: “caritat, caritat i caritat”.

Per Riccardi la manera d’evitar la politització dels màrtirs és entrar en la “història personal” i “reconèixer la especificitat de cada martiri”. Perquè “els màrtirs no són

herois d'una croada, sinó gent creient amb una força més forta que les armes”.

Tot i que no és habitual en aquest tipus de conferències inaugurals, Riccardi es va prestar a respondre algunes preguntes del públic present al Palau de Congressos de Tarragona. Entre aquestes, si la Conferència Episcopal Espanyola ha de demanar perdó per la seva actitud durant la Guerra Civil i el franquisme. “Jo no sóc membre de la Conferència Episcopal Espanyola, no sóc assessor de la Conferència Episcopal Espanyola, per tant no tinc una opinió formada al respecte, però crec que la història cada vegada s’ha de fer més seriosament”. I a la resposta va afegir que Joan Pau II sempre repetia “perdoneu i demaneu perdó”, fins i tot a Polònia, el seu país màrtir. “Crec que l’important és demanar perdó”, va concloure Riccardi.

La recuperació dels màrtirs de Joan Pau II

“Wojtylià perdut” així es va definir Riccardi explicant com **Joan Pau II** estava convencut que calia redescobrir els nous màrtirs, que “no s’ha de perdre el seu testimoni”. Aquesta comprensió del papa polonès s’explica per la seva vivència del nazisme i del comunisme, que va generar molt testimonis de màrtirs en un segle que “per milions d’essers humans va ser el segle d’obscur terror”. “Però mai van ser prou foscos perquè els creients deixessin d’encendre el ciri de la Pasqua” i van mostrar que “es pot ser cristià en la foscor”. Això és que mostra el fet que milers “d’homes, i sobretot moltes dones, no van renunciar a la fe per salvar la vida”.

Una experiència compartida per les diverses tradicions cristianes que va permetre afirmar a Joan Pau II que “en el martiri ja estem units”. Segons Riccardi, el fil comú de totes aquestes persecucions és que “el màrtir és considerat pels botxins com un no home. Com un no res. Una violència inútil que té una arrel comuna: eliminar el cristianisme com reserva d’humanitat”. Això mostra que “El cristianisme no és dèbil. El cristianisme és la religió dels humils, dels pobres, però té una força”.

Finalment, Riccardi va denunciar que “el segle XXI continua essent el segle dels màrtirs, perquè els cristians són assassinats. I no perquè siguin un obstacle polític, sinó perquè amb la seva humanitat, caritat i fe, demostren que hi ha un altre camí possible”. Per això va lamentar que “en el segle dels drets humans, s’oculti el martiri i la persecució”. I va reclamar “la memòria eclesial com la única clau que pot obrir les reixes que oculten la memòria dels perseguits”. També va denunciar el terrorisme religiós encara present que “com a Església, com a societat civil, i com a Estat, hem de ser responsables de desemmascarar”, perquè el “el màrtir no és un suïcida”.

La conferència va ser presentada del degà de la Facultat de Teologia de Catalunya, **Armand Puig**, que definir Riccardi com un home “que practica el catolicisme del diàleg”. L’arquebisbe **Jaume Pujol**, també va agrair a Riccardi “la preparació espiritual” que havia significat la seva conferència.

En aquest primer acte del cap de setmana també hi van assistir els bisbes catalans **Joan Enric Vives**, **Romà Casanova** i **Xavier Novell**, el secretari de la Conferència Episcopal, **Martínez Camino**, el cardenal emèrit **Estepa**, i l’abat **Josep Maria Soler**. A més de representants de l’Ajuntament i la Diputació de Tarragona, també hi va assistir el director general d’Afers Religiosos, **Enric Vendrell**.